

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton lausuntopyyntö Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen kaavaehdotuksesta

23/10.02.00/2020

Kaupunginhallitus 27.01.2025 § 3

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on 17.12.2024 pyytänyt vireillä olevasta maakuntakaavasta 2040 lausuntoa 2. vaiheen (energia ja maisemat) kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotus on laitettu lausunnoille maakuntahallituksen 16.12.2024 tekemällä päätöksellä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 § mukaisesti.

Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata Pohjois-Karjalan maankäytön tulevien vuosien haasteeseen erityisesti puhtaan uusiutuvan energian tuotannon, käytön ja jakelun edistämiseksi sekä maisema- ja pohjavesialueiden saattamiseksi ajan tasalle. Vaihemaakuntakaavassa käsitellään muun muassa maakunnan sähkönsiirtoverkostoa ja siihen liittyvää energiainfrastruktuuria, uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoima ja aurinkoenergia) tuotantoa ja niiden maankäytöllisiä tarpeita sekä maisema- ja pohjavesialueita.

Lausunto maakuntakaavan 2040 2. vaiheen (energia ja maisemat) kaavaehdotuksesta tulee toimittaa Pohjois-Karjalan maakuntahallitukselle osoitettuna viimeistään 3.2.2025 mennessä.

Esityslistan liitteenä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton lausuntopyyntö.

Valmistelija: elinkeinopäällikkö Risto Hiltunen, puh. 050 3031313, risto.hiltunen@kitee.fi ja hallintopäällikkö Tuula Korpi, puh. 040 105 1012, tuula.korpi@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001, pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Kiteen kaupunginhallitus lausuu seuraavaa:

1. Fingridin 400 kV:n sähkösiirtoverkon suunnittelu ja rakentaminen Pohjois-Karjalan etäläosiin Kontiolahti-Joensuu-Kitee-Impa on käynnistettävä välittömästi. Kiteellä (2 kpl) ja Tohmajärvellä (3 kpl) on aurinkovoimayhtiöiden toimesta suunnitteilla useita 30-60 MW kokoluokan aurinkovoimapuistoja. Kiteellä hankkeet ovat tällä hetkellä luonto-, ympäristö-, ym. selvitysvaiheessa. Lisäksi Kiteellä on useita vireillä olevia Datacenter-hankkeita, joiden kokoluokka on 8-100 MW. Nykyinen 110 kV -verkkolinjan ja sähköasemien kapasiteetti ei mahdollista näiden kaikkien hankkeiden toteuttamista.
2. Kaavaehdotuksessa on esitetty eri kriteerien (mm. sijainti/etäisyydet valtakunnan rajaan, pysyvään ja vapaa-ajan asumiseen, arvokkaisiin eläin-, luonto-, ympäristö-, Natura- ja kulttuurialueisiin sekä säätutka-asemiin) pohjalta Pohjois-Karjalaan sopivia tuulivoimapuistoja, joihin olisi mahdollista rakentaa vähintään 8 tuulivoimalaa tai enemmän. Kiteen ja Keski-Karjalan alueelle kaavaehdotuksessa ei ole esitetty yhtään kyseisen kokoluokan tuulivoimapuistoaluetta. Kaavaehdotuksessa on esitetty Pohjois-Karjalan muille seutukunnille useita soveltuvia alueita. Kyseisen kokoluokan tuulivoimapuistojen rakentamisen työpaikkavaikutukset, maanvuokra- ja kiinteistöverotulot ovat kunnille

merkittäviä (parhaimmillaan voidaan puhua useamman tuloveroprosentin suuruudesta tulosta). Keski-Karjalan kunnat tulevat jäämään ilman näitä merkittäviä tuloja ja aluetaloudellisia vaikutuksia. Aurinkovoimaloiden aluetaloudelliset vaikutukset kunnille ovat huomattavasti pienemmät verrattuna tuulivoimaan. Muuhun Pohjois-Karjalaan verrattuna ja tasapuolisuuden nimissä Keski-Karjala on nimettävä pikaisesti kompensatioalueeksi, jossa muu yritysten investointitoiminta voi saada korotettuja rahoitustukia.

Päätös

Esittelijä esitti kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Kiteen kaupunginhallitus lausuu seuraavaa:

Maakuntakaavassa tulisi huomioida aluevaraukset 400 kV:n voimalinjojen rakentamiselle. Suurempia voimalinjoja tarvitaan Kiteellä (ja Tohmajärvellä) suunnittelussa olevia aurinkovoima- ja datacenter-hankkeiden toteuttamista varten.

Fingridin 400 kV:n sähkösiirtoverkon suunnittelu ja rakentaminen Pohjois-Karjalan etäläosiin Kontiolahti-Joensuu-Kitee-Imatra on käynnistettävä välittömästi. Kiteellä (2 kpl) ja Tohmajärvellä (3 kpl) on aurinkovoimayhtiöiden toimesta suunnitteilla useita 30-60 MW kokoluokan aurinkovoimapuistoja. Kiteellä hankkeet ovat tällä hetkellä luonto-, ympäristö-, ym. selvitysvaiheessa. Lisäksi Kiteellä on useita vireillä olevia Datacenter-hankkeita, joiden kokoluokka on 8-100 MW. Nykyinen 110 kV -verkkolinjan ja sähköasemien kapasiteetti ei mahdollista näiden kaikkien hankkeiden toteuttamista.

Maakuntakaavassa tulisi edelleen huomioida ja sitä varten tulisi selvittää mahdollisuudet varata alueita tuulivoimarakentamiselle myös Kiteen alueella.

Kaavaehdotuksessa on esitetty eri kriteerien (mm. sijainti/etäisyydet valtakunnan rajaan, pysyvään ja vapaa-ajan asumiseen, arvokkaisiin eläin-, luonto-, ympäristö-, Natura- ja kulttuurialueisiin sekä sääätutka-asemiin) pohjalta Pohjois-Karjalaan sopivia tuulivoimapuistoja, joihin olisi mahdollista rakentaa vähintään 8 tuulivoimalaa tai enemmän. Kiteen ja Keski-Karjalan alueelle kaavaehdotuksessa ei ole esitetty yhtään kyseisen kokoluokan tuulivoimapuistoaluetta. Kaavaehdotuksessa on esitetty Pohjois-Karjalan muille seutukunnille useita soveltuvia alueita. Kyseisen kokoluokan tuulivoimapuistojen rakentamisen työpaikkavaikutukset, maanvuokra- ja kiinteistöverotulot ovat kunnille merkittäviä (parhaimmillaan voidaan puhua useamman tuloveroprosentin suuruudesta tulosta). Keski-Karjalan kunnat tulevat jäämään ilman näitä merkittäviä tuloja ja aluetaloudellisia vaikutuksia. Aurinkovoimaloiden aluetaloudelliset vaikutukset kunnille ovat huomattavasti pienemmät verrattuna tuulivoimaan. Muuhun Pohjois-Karjalaan verrattuna ja tasapuolisuuden nimissä Keski-Karjala on nimettävä pikaisesti kompensatioalueeksi, jossa muu yritysten investointitoiminta voi saada korotettuja rahoitustukia.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.